

Súd: Okresný súd Dolný Kubín
Spisová značka: 5C/112/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5413206138
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 04. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Bebej
ECLI: ECLI:SK:OSDK:2014:5413206138.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Dolný Kubín samosudcom JUDr. Petrom Bebejom v právnej veci žalobcu: CD Consulting s.r.o., so sídlom v Prahe 3, Strašnice, K Červenému dvoru 3269/25a, Česká republika, IČO: 26429705, zastúpená Fridrich Paľko, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Grösslingova 4, IČO: 36864421, proti žalovanej: Ľ. Š., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. T., C. Y. XXXX/X, v konaní o zmenkové plnenie, takto

rozhodol:

Súd žalobu zamieťa.

Žalovanej sa náhrada trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Žalobou vo forme návrhu na uplatnenie pohľadávky podľa čl. 4 ods. 1 nariadenia Európskeho parlamentu Rady (ES) č. 861/2007, ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu (v ďalšom texte len ako „nariadenie“), doručenu tunajšiemu súdu 28.03.2013, postúpenou Okresnému súdu Žilina 09.04.2013 a následne postúpenou tunajšiemu súdu 20.09.2013 na základe uznesenia Krajského súdu v Žiline zo 07.08.2013 č. k. 13Ncb/168/2013-33, ktorým bol určený tunajší súd ako súd miestne príslušný na prejednanie veci, sa žalobca prostredníctvom splnomocneného zástupcu voči žalovanej domáhal zaplata zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne zo sumy 557,16 eura za obdobie od 19.04.2009 do 07.01.2010 čo predstavuje sumu 367,73 eura, zo sumy 63,54 eura za obdobie od 08.01.2010 do 07.02.2010 čo predstavuje sumu 36,19 eura, čo predstavuje sumu 20,11 eura, čo predstavuje sumu 19,82 eura, čo predstavuje sumu 7,31 eura, čo predstavuje sumu 12,67 eura, 6 %-ného ročného úroku zo zmenkovej sumy - zo sumy 557,16 eura za obdobie od 14.12.2009 do 07.01.2010 čo predstavuje sumu 2,30 eura, zo sumy 63,54 eura za obdobie od 08.01.2010 do 07.02.2010 čo predstavuje sumu 2,39 eura, čo predstavuje sumu 1,33 eura, čo predstavuje sumu 1,31 eura, čo predstavuje sumu 0,48 eura, čo predstavuje sumu 0,83 eura, bez sumy 235,10 eura, ktoré žalovaná na úroky už zaplatila, zmenkovej odmeny vo výške 1/3 % zmenkovej sumy, teda 1,86 eura, ako aj náhrady trov konania.

K návrhu pripojil zmenku, ktorej vystaviteľkou je žalovaná s tým, že ako miesto vystavenia zmenky je uvedený Ružomberok, dátum vystavenia zmenky je uvedený 9. december 2008 a v časti „zmenková suma“ je uvedená suma dvadsaťtisícšesťstoštyridsaťosem slovenských korún a 36 halierov (685,40 eura) a v časti „zmenkový úrok 0,25% denne od je vyplnený dátum 19. apríla 2009. Ďalej je na zmenke uvedené: Zaplatím za túto zmenku pri predložení na rad: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., IČO: 35 807 598, Pribinova 25, 811 09 Bratislava, zapísaná v Obchodnom registri Okresného súdu Bratislava I, Oddiel: Sro, vložka číslo 23636/B. Taktiež je na zmenke uvedené: Splatné: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Pribinova 25, 811 09 Bratislava, že ide o zmenku „bez protestu“, „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“. Napokon je na prednej strane zmenky vľavo na úrovni podpisu vystaviteľa (napísaného vpravo) uvedené:

číslo zmluvy 5010318. Na rube zmenky sa nachádza text: Namiesto nás na rad CD Consulting s.r.o., K červenému dvoru 3269/25a, 130 00 Praha, Česká republika, IČO: 264 29 705 a pod týmto textom je vpravo text: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Jaroslav Fuchs, konateľ a podpis.

Z uvedenej zmenky nepochybne vyplýva, že predchádzajúcim majiteľom zmenky bola spoločnosť POHOTOVOSTĚ, s.r.o. Z pripojenej zmenky však vyplývajú rozdielne údaje oproti údajom o pohľadávke uvádzaným pod bodom 8.1 žaloby, podľa ktorého zmenková suma podľa danej zmenky má predstavovať „len“ 557,16 eura, teda nie v zmenke uvádzaných 685,40 eura.

Z lustrácie spisov v elektronickom registri vykonanej súdom v rámci prvotných administratívnych úkonov realizovaných po dôjdení návrhu, založenej v spise na č. I. 11 vyplýva, že tomuto konaniu predchádza o. i. aj konanie sp. zn. 4Er/493/2010, v ktorom vystupovala ako účastníčka konania - povinná terajšia žalovaná. Lustrácia spisov sa pritom vykonáva v každej veci bez ohľadu na to, že by to ktorýkoľvek z účastníkov navrhoval, nakoľko týmto spôsobom súd získava podklady najmä pre skúmanie podmienok konania a v rámci nich či sa nejedná o prekážku rozhodnutej veci alebo prekážku litispendencie.

Z uvedeného spisu, vedomosť o ktorom zákonný sudca tejto veci získal aj zo spisu tunajšieho súdu sp. zn. 5C/82/2012, v ktorej bol tiež zákonným sudcom (predmetom ktorého bol nárok spoločnosti POHOTOVOSTĚ o náhradu škody a nemajetkovej ujmy spôsobenej nesprávnym úradným postupom tunajšieho súdu práve v rámci exekučného konania vedeného na tunajšom súde pod sp. zn. 4Er/493/2010) súd zistil, že zmenka bola vystavená v súvislosti so zmluvou o úvere č. 5010318 (uvedenej na zmenke ako číslo zmluvy na jej dolnej časti vľavo oproti podpisu vystaviteľa zmenky) uzavretou medzi žalovanou a spoločnosťou POHOTOVOSTĚ, s.r.o. dňa 09.12.2008. Z exekučnej veci sp. zn. 4Er/493/2010 (EX 7570/10) vyplýva, že súdny exekútor, u ktorého bol návrh na vykonanie exekúcie spísaný 09.06.2010, doručil na tunajší súd žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie dňa 05.08.2010. O tejto žiadosti exekučný súd rozhodol až po tom, ako si pre účely rozhodnutia o žiadosti vyžiadal 23.08.2010 od Stáleho rozhodcovského súdu spoločnosti Slovenská rozhodcovská a.s. spis SR 00397/10, ktorý bol súdu doručený na CD nosiči až 20.10.2010 a po oboznámení sa s jeho obsahom, uznesením z 20.12.2010 č. k. 4Er/493/2010-25 rozhodol tak, že žiadosť o udelenie poverenia zamietol. Uvedené uznesenie nadobudlo právoplatnosť 24.01.2011. Následne súd uznesením z 18.02.2011 č. k. 4Er/493/2010-30, právoplatným 16.03.2011, exekučné konanie zastavil.

Na základe uvedeného zistenia súd tlačivom B (čl. 4 bod 4 nariadenia) vyzval žalobcu prostredníctvom jeho zástupcu na doplnenie návrhu (žaloby) o oznámenie, či mu bola zmenkovým veriteľom postúpená aj pohľadávka vyplývajúca zo zmluvy o úvere č. 5010318 uzavretej medzi zmenkovým veriteľom a žalovanou a tiež, aby uviedol výšku nesplateného úveru vyplývajúceho z vyššie uvedenej úverovej zmluvy, ktorá bola v čase vyplnenia zmenky a aby túto výšku dokladoval. Z uvedenej výzvy musela byť zástupcovi žalobcu zrejma vedomosť súdu o „prepojení“ zmenky so záväzkom zmenkového veriteľa a žalovanej vyplývajúcej z úveru č. 5010318.

Z vyjadrenia žalobcu prostredníctvom jeho zástupcu na uvedenú výzvu, danom podaním z 13.01.2014, o. i. vyplýva, že uplatnená pohľadávka je založená na zmenkových nárokoch vyplývajúcich z platnej zmenky, ktorej originál žalobca predložil a že zmenkové informácie preniesol žalobca presne do návrhu na uplatnenie pohľadávky. Žalobca si uplatňuje v konaní majetkové práva zo zmenky a nie z pohľadávky. Žalobca disponuje len indosovanou zmenkou a nemá k dispozícii iné primerané a presné údaje alebo listiny, ktoré súd vyžaduje a ktoré by mohol nad rámec už v návrhu súdu oznámiť alebo predložiť. Nemá dostatočne presné a primerané údaje na to, aby mohol zodpovedne zhodnotiť typ zmenky a titul jej vzniku.

Z tohto vyjadrenia (okrem toho, že nie je pravdivé to, že by žalobca presne premietol zmenkové informácie zo zmenky do žaloby minimálne čo do uvádzanej zmenkovej sumy) vyplýva, že:

- spoločnosť POHOTOVOSTĚ, s.r.o., previedla na žalobcu len zmenku a nie aj pohľadávku z úverovej zmluvy, na ktorej zabezpečenie bola zmenka vystavená,

- výška nesplatennej časti úveru v čase vyplnenia zmenky žalobcovi nie je známa a nemá mu byť známy ani typ zmenky a titul jej vzniku.

Následne súd tlačivo na uplatnenie pohľadávky spolu s prílohami a tlačivom na odpoveď - tlačivo C doručil žalovanej (čl. 5 bod 2 nariadenia), ktorá ho prevzala 03.02.2014. Žalovaná súdu odpoveď nedoručila. Lehota na odpoveď v trvaní 30 dní od doručenia tlačiva C (čl. 5 bod 3 nariadenia) žalovanej uplynula dňom 03.03.2014.

Podľa čl. 7 bod 3 nariadenia, ak sa súdu alebo tribunálu nedoručí odpoveď dotknutej strany v lehote ustanovenej v článku 5 ods. 3 alebo 6, súd alebo tribunál vydá rozsudok o pohľadávke alebo protipohľadávke.

Keďže podľa čl. 19 nariadenia sa európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu riadi procesným právom členského štátu, v ktorom sa toto konanie vedie a Občiansky súdny poriadok Slovenskej republiky pojem „vydanie rozsudku“ nepozná, pričom možný postup plynúci z čl. 7 bod 1 písm. c) nariadenia predpokladá doručenie odpovede od žalovaného podľa čl. 5 bod 3 alebo odpovede od žalobcu podľa čl. 5 bod 6 nariadenia, čo v danom prípade nebolo naplnené) súd zvolil, podľa jeho názoru jediný spôsob, ako „vydať“ rozsudok, a to jeho verejným vyhlásením podľa ust. § 156 ods. 1 a 3 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“). Termín verejného vyhlásenia rozsudku súd určil 10.04.2014 na deň 28.04.2014 o 8.15 hod. Oznámenie o termíne vyhlásenia rozsudku bolo vyvesené na úradnej tabuli súdu dňa 14.04.2014.

Súd žalobou (návrhom) uplatnený nárok, vychádzajúc z listín predložených žalobcom a z listín obsiahnutých v spise tunajšieho súdu sp. zn. 4Er/493/2010 ako ich obsah vyplýva aj z odôvodnenia uznesenia tunajšieho súdu z 20.12.2010 č. k. 4Er/493/2010-25, rozsudkom vyhláseným 28.04.2014 v celom rozsahu zamietol z nasledovných dôvodov:

Zo spisu tunajšieho súdu sp. zn. 4Er/493/2010 zistil, že zmenka, ktorá je pripojená k žalobe, je totožná so zmenkou, ktorá sa nachádza na č. I. 22 p.v. spisu sp. zn. 4Er/493/2010 (s výnimkou chýbajúceho rubopisu). V exekučnom spise je (na č. I. 5) obsiahnutá Zmluva o úvere č. 5010318 uzavretá dňa 09.12.2008 medzi spoločnosťou POHOTOVOSTĚ, s.r.o., a žalovanou.

Na rube zmluvy sú Všeobecné podmienky poskytnutia úveru a konkrétne článok 17 týchto podmienok s názvom „Dohoda o vyplnení zmenky“ obsahuje nasledovný text: Na zabezpečenie peňažného záväzku dlžníka ako vystaviteľa zmenky vyplývajúceho z tejto úverovej zmluvy voči veriteľovi ako remitentovi vystavil vystaviteľ zmenku, v ktorej nie je vyplnená zmenková suma a dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy. Zmluvné strany sa dohodli, že zmenkovú sumu vyplní na zmenke remitent najneskôr v deň, kedy sa v zmysle bodu 4 týchto podmienok stane celý dlh splatný okamžite, t.j. keď dlžník neuhradí štyri po sebe idúce splátky, prípadne uhradí len časti splátok alebo neuhradí včas poslednú splátku alebo časť poslednej splátky. Zmenková suma bude pozostávať zo sumy všetkých peňažných nárokov veriteľa voči dlžníkovi, ktoré veriteľovi vzniknú ku dňu vyplnenia zmenky. Dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy vyplní na zmenke remitent tak, že ním bude deň, kedy sa v zmysle bodu 4 týchto podmienok stal splatný celý dlh.

Exekučným titulom v danej exekučnej veci bol Rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu spoločnosti Slovenská rozhodcovská, a.s., so sídlom v Bratislave, Karloveské rameno 8, sp. zn. SR 00397/10 zo dňa 02.03.2010, ktorý podľa vyznačenej doložky sa mal stať právoplatným 29.03.2010 a ktorým bola žalovanej uložená povinnosť zaplatiť spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s.r.o., sumu 557,16 eura (pozostávajúcu z istiny 504,73 eura, poplatku za zasielanie upomienok - 11,94 eura a príslušenstva 40,49 eura) spolu so zmenkovým úrokom vo výške 0,25 % denne z uvedenej sumy od 19.04.2009 do zaplatenia a zákonným úrokom 6 % ročne z uvedenej sumy od 14.12.2009 do zaplatenia a nahradiť trovy rozhodcovského konania vo výške 163,56 eura. Z výroku a odôvodnenia uvedeného rozsudku vyplýva, že rozhodcovský súd priznal peňažné nároky vychádzajúc zo záveru, že v danom prípade

ide o zmenkovo právny vzťah a nie o vzťah spotrebiteľský, teda súd priznal uvedený nárok tak ako to spoločnosť POHOTOVOSŤ žiadala, na základe neuhradenej zmenky vystavenej žalovanou 09.12.2008 vo forme blankozmenky, v ktorej v čase vystavenia chýbajúce údaje (zmenkovú sumu, dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy) doplnil 07.12.2009 remitent s poukazom na dohodu o vyplňovacom práve, uzavretú pri vystavení zmenky.

Predmetná exekúcia bola právoplatne zastavená uznesením z 18.02.2011 č. k. 4Er/493/2010-30, právoplatným 16.03.2011, ktorému predchádzalo uznesenie tunajšieho súdu z 20.12.2010 č. k. 4Er/493/2010-25, právoplatné 24.01.2011, a ktorým tunajší súd ako súd exekučný rozhodol tak, že žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol z dôvodu, že exekučný rozsudok je nezákonný, nakoľko priznáva plnenie zákonom nedovolené a v rozpore s dobrými mravmi pokiaľ ide o priznanú výšku úrokov z omeškania až 91,25 % ročne a poplatku za poskytnutie úveru, keď rozhodcovský súd neaplikoval kogentné normy týkajúce sa ochrany spotrebiteľa a zákon č. 258/2001 Z. z., ktorým stanovené náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere daná úverová zmluva nespĺňala (neuviedenie údajov o RPMN) a neskúmal ani prijateľnosť zmluvných podmienok uvedených v úverovej zmluve, jednostranne stanovených veriteľom. Exekučný súd súčasne považoval za neprijateľnú podmienku celú dohodu o zabezpečení úveru blankozmenkou a predovšetkým dohodou o ľubovoľnom vyplnení zmenkovej sumy vyplývajúcej z pohľadávky veriteľa zo zmluvy o úvere. Z odôvodnenia uvedeného uznesenia tiež vyplýva, že exekučný súd nemal pochybnosť, že záväzok z úveru, zabezpečený zmenkou je spotrebiteľským úverom, teda že šlo o záväzok zo spotrebiteľského vzťahu.

Zmenka vystavená žalovanou mala povahu zabezpečovacej zmenky, ktorú skutočnosť preukazuje aj údaj na zmenke, ktorým je uvedenie čísla zmluvy (odkazujúceho na hlavný vzťah) a takáto jej funkcia je zrejmá aj z už cit. čl. 17 Všeobecných podmienok poskytnutia úveru. To, že zmenka má charakter (funkciu) zabezpečovacej zmenky, sa fakticky prejavuje výlučne v okruhu kauzálnych námietok, ktoré môžu dlžníci zo zabezpečovacej zmenky uplatniť v rámci obrany proti povinnosti plniť zo zmenky. Pri zabezpečovacích zmenkách v prípade ich indosamentu spravidla dochádza k zániku námietok, ktoré mohol zmenkový dlžník uplatniť proti pôvodnému majiteľovi zmenky a nový dlžník stráca predovšetkým námietky kauzálne. V prípade, ak nie je zmenka indosovaná po proteste alebo po uplynutí lehoty na podanie protestu, tak nový majiteľ indosovanej zmenky získava abstraktný zmenkový záväzok nezaťažený predchádzajúcimi mimozmenkovými vzťahmi účastníkov.

Predmetná zmluva je nepochybne spotrebiteľskou zmluvou podľa § 52 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase jej uzavretia, keďže spoločnosť POHOTOVOSŤ, s.r.o., ju uzavierala a plnila z nej v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, ako je to zrejmé aj z výpisu z obchodného registra na uvedenú spoločnosť na č. I. 8 spisu 4Er/493/2010, z ktorého vyplýva, že do predmetu činnosti danej spoločnosti patrí poskytovanie úverov) a žalovaná ju neuzavierala a neplnila v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, keďže v zmluve je označená údajmi občana a nie podnikateľa (obchodné meno, miesto podnikania, IČO). Uvedená skutočnosť o tom, že hlavnou činnosťou spoločnosti POHOTOVOSŤ je poskytovanie spotrebiteľských úverov sa napokon stala všeobecne známou minimálne v okruhu subjektov podnikajúcich v oblasti poskytovania úverov alebo subjektov obchodujúcich s pohľadávkami, a to aj vďaka množstvu sporov rátajúcich sa na tisíce, ktoré táto spoločnosť vedie na všetkých stupňoch súdov. Na túto spotrebiteľskú zmluvu dopadá aj režim zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona SNR č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZoSÚ“), podľa ktorého má takáto zmluva spĺňať obsahové náležitosti vyplývajúce z § 4 ods. 2 ZoSÚ, ktorých nedostatok v prípade poskytnutia a čerpania úveru (nedostatok náležitostí vyplývajúcich z § 4 ods. 2 písm. a), b), d) až j), k) a l) ZoSÚ) má ten následok, že úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov (§ 4 ods. 3 písm. b) ZoSÚ). Už bolo uvedené, že tunajší súd v rámci exekučného konania jednoznačne uzavrel, že v konaní vymáhaný záväzok má svoj základ v spotrebiteľskom vzťahu, konštatujúc, že záväzkovo právny vzťah, ktorý bol medzi oprávneným (spoločnosťou POHOTOVOSŤ) a povinnou (terajšou žalovanou) založený zmluvou o úvere č. 5010318 z 09.12.2008 posudzoval ako spotrebiteľský úver, pričom oprávnený nepreukázal, že úver poskytol povinnej na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania, čím uvedená zmluva spĺňa charakter zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa ZoSÚ.

ZoSÚ v § 4 ods. 5 stanovuje, že veriteľ môže postúpiť pohľadávku, len ak to pripúšťa osobitný predpis. Ak dôjde k postúpeniu pohľadávky z veriteľa na tretiu osobu, postupuje sa podľa osobitného predpisu. Týmto osobitným predpisom je podľa legislatívneho odkazu § 524 Občianskeho zákonníka.

Podľa § 529 ods. 1 Občianskeho zákonníka námietky proti pohľadávke, ktoré mohol dlžník uplatniť v čase postúpenia pohľadávky mu zostávajú zachované i po postúpení.

Podľa § 4 ods. 6 ZoSÚ v súvislosti s poskytovaním úveru od spotrebiteľa alebo inej osoby sa zakazuje splniť dlh zmenkou alebo šekom. Veriteľ smie prijať od dlžníka zmenku alebo šek na zabezpečenie svojich nárokov zo spotrebiteľského úveru, len ak ide o zabezpečovaciu zmenku a zmenková suma v čase vyplnenia je maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného úveru a príslušenstva (vrátane zmluvných pokút a iných nárokov) vo výške maximálne 30 % istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru. Zmenku prijatú, resp. vyplnenú veriteľom v rozpore s predchádzajúcou vetou veriteľ nesmie prijať a je povinný ju dlžníkovi kedykoľvek na požiadanie vydať.

V danom prípade bol žalovanej poskytnutý úver vo výške 464,71 eura a zmenka bola vyplnená na zmenkovú sumu 20.648,36 Sk (685,40 eura), teda aj v prípade, že by skutočne v čase jej vyplnenia nemal byť ani len sčasti úver splatený, ide o navýšenie o viac ako 47 % z poskytnutej istiny, teda šlo o jej vyplnenie v rozpore so zákonom (cit. ustanovením § 4 ods. 6 ZoSÚ).

Tým, že zmenka bola vyplnená v rozpore s § 4 ods. 6 ZoSÚ, ide o neplatnú zmenku, na čom nič nemení to, či o tejto skutočnosti žalobca v čase jej indosácie vedel alebo nevedel. Už len z tohto dôvodu nie je daný právny základ žalobou uplatneného nároku, nakoľko tento sa opiera o neplatnú zmenku pre jej rozpor so zákonom.

Podľa § 17 zákona č. 191/1950 Sb. (šekový a zmenkový zákon) žalovaný zo zmenky, nemôže robiť majiteľovi námietky, ktoré sa zakladajú na jeho vlastných vzťahoch k vystaviteľovi alebo k predošlým majiteľom, okrem ak majiteľ pri nadobúdaní zmenky konal vedome na škodu dlžníka.

Okrem toho, že spoločnosť POHOTOVOSTĚ, s.r.o., porušila zákonný zákaz o tom, že zabezpečovacia zmenka mala byť vyplnená len na 30 % poskytnutej istiny a takúto vadnú zmenku previedla na tretiu osobu, bez toho, aby previedla aj pohľadávku z úverovej zmluvy. Týmto postupom pôvodný majiteľ zmenky mal snahu eliminovať základný znak zabezpečovacej zmenky a potrieť akúkoľvek spojitost s hlavným záväzkovým vzťahom. Toto bolo podľa názoru súdu hlavným dôvodom indosácie zmenky, teda snaha pôvodného majiteľa zmenky (spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s.r.o.) zabrániť skúmaniu predchádzajúceho vzťahu medzi žalovanou ako vystaviteľkou zmenky a pôvodným majiteľom zmenky, aby tak žalobca ako nový majiteľ indosovanej zmenky získal abstraktný zmenkový záväzok nezaťažený predchádzajúcimi mimozmenkovými vzťahmi účastníkov a týmto spôsobom cielene výrazne posilniť postavenie veriteľa voči žalovanej ako dlžníkovi, samozrejme na úkor práve žalovanej ako spotrebiteľa a obrany jej práv.

Žalobca s ohľadom na osobitosti úpravy možnosti vystavenia zmienek v spotrebiteľských vzťahoch v čase, kedy zmenka bola vystavená, mal vo vlastnom záujme zisťovať od pôvodného majiteľa zmenky, charakter tejto zmenky, a to či neexistuje nejaká zákonná prekážka brániaca uplatneniu práv z takejto zmenky práve s poukazom na vyššie cit. ustanovenie § 4 ods. 6 ZoSÚ o to viac, že pôvodným majiteľom zmenky bola mediálne „známa“ spoločnosť POHOTOVOSTĚ. Nakoľko šlo o zabezpečovaciu zmenku, zabezpečujúcu záväzok zo spotrebiteľského úveru, nemôže dôjsť k jeho splneniu zmenkou, na čom opäť nemôže nič zmeniť to, že pôvodný veriteľ ako majiteľ tejto zmenky túto indosoval na žalobcu bez toho, že by súčasne došlo aj k prevodu pohľadávky zo spotrebiteľského úveru, na zabezpečenie ktorého bola vystavená.

S ohľadom na čas skončenia exekučného konania možno usudzovať, že k indosovaniu zmenky na žalobcu došlo v čase účinnosti § 17 ods. 3 a 4 teraz účinného zákona č. 129/2010 Z. z. (v

týchto ustanoveniach účinného od 02.04.2010) dokonca zakazujúceho nielen splnenie dlhu, ale aj zabezpečenie jeho splnenia zmenkou alebo šekom s tým, že veriteľ zodpovedá za škodu vzniknutú spotrebiteľovi porušením tejto povinnosti veriteľom.

Ak by úmyslom pôvodného majiteľa zmenky nemalo byť s poukazom na § 17 zákona č. 191/1950 Sb. vylúčenie možnosti skúmania vzťahu, v súvislosti s ktorým došlo k vystaveniu zabezpečovacej zmenky, pôvodný majiteľ zmenky by postúpil pohľadávku vyplývajúcu z úverového vzťahu zmluvou o postúpení pohľadávky. To by však znamenalo, že by žalovanej zostali zachované námietky (ktoré mala voči spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s.r.o.) aj voči nadobúdateľovi pohľadávky a súd by pri uplatnení pohľadávky mohol preskúmavať dôvodnosť pohľadávky aj z pohľadu toho, či zmluva o úvere spĺňa požiadavky ZoSÚ. Vtedy by musel konštatovať, že v danej veci zmluva neobsahovala napríklad RPNM, úrokovú sadzbu, či priemernú hodnotu RPNM, v dôsledku ktorých chýbajúcich náležitostí je potrebné považovať poskytnutý úver podľa § 4 ods. 3 písm. b) ZoSÚ za bezúročný a bez poplatkov. Spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s.r.o., by tak vzniklo právo len na vrátenie poskytnutej sumy úveru. Ak sa však previedla len zmenka, citovaný § 17 zákona č. 191/1950 Sb. námietky ohľadne pôvodného vzťahu zásadne vylučuje (okrem prípadu, ak je preukázané, že majiteľ pri nadobúdaní zmenky konal vedome na škodu dlžníka).

V danom prípade došlo k zneužitiu inštitútu indosácie zmenky. Zmenka bola postúpená na spoločnosť, ktorej konateľom bol do 07.01.2013 Daniel Paľko, trvale bytom Bratislava, Dunajská 5. Daniel Paľko, bytom Dunajská 5, Bratislava vystupuje ako spoločník a konateľ v spoločnosti TOP INNOVATIONS, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Moyzesova 8, IČO: 47 345 071, pričom druhým spoločníkom a konateľom tejto spoločnosti je doc. JUDr. Branislav Fridrich, PhD. - konateľ právneho zástupcu žalobcu. Je teda zrejmé, že konateľ právneho zástupcu žalobcu nie je vo vzťahu k žalobcovi len jeho právnym zástupcom, ale so žalobcom bol aj personálne prepojený, keď podniká spoločne s bývalým konateľom (i spoločníkom) žalobcu. Takisto tým, že právny zástupca žalobcu zastupoval a zastupuje spoločnosť POHOTOVOSTĚ, s.r.o., v súdnych a exekučných konaniach, musí mať vedomosť o tom, že zmenky boli vystavené na zabezpečenie pohľadávok z úverových zmlúv, ktorých vymáhanie v exekúcii bolo neúspešné. Možno sa teda domnievať, že právne inštitúty vyplývajúce zo zmenkového a šekového zákona boli použité na to, aby spoločnosť POHOTOVOSTĚ, s.r.o., prostredníctvom inej, jej nie úplne neznámej spoločnosti, získala nespochybniteľný exekučný titul k vymáhaniu svojich pohľadávok nad rámec ich dôvodnej výšky, keďže tieto pohľadávky môžu byť dôvodné len ohľadne výšky poskytnutých a nevrátených peňažných prostriedkov, ale nedôvodné ohľadne ich (vysokého) príslušenstva, čo je aj prejednávaný prípad. V danej veci bol žalovanej poskytnutý úver 464,71 eura (14.000,- Sk), ktorý sa zaviazala vrátiť s poplatkom 443,47 eura (13.360,- Sk), teda spolu sa zaviazala zaplatiť 908,19 eura (27.360,- Sk), avšak keďže ide o úver bezúročný, mala vrátiť len 464,71 eura. Zmenka bola pritom vyplnená na sumu 685,40 eura (20.648,36 Sk) a ak žalovaná podľa údajov vyplývajúcich z exekučného spisu uhradila ešte pred rozhodnutím súdu o zamietnutí žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie sumu 927,49 eura, teda viac o 462,78 eura, čo je takmer raz toľko ako bola podľa hlavného záväzku zabezpečeného predmetnou zabezpečovacou zmenkou povinná vrátiť (nakoľko ako už bolo uvedené šlo v dôsledku chýbajúcich náležitostí zmluvy o úvere o úver bezúročný a bez poplatkov), akýkoľvek nárok voči nej je potom nedôvodný. Súd poukazuje aj na výšku v zmenke uvedeného zmenkového úroku - 0,25 % denne (opierajúci sa o čl. 6 Všeobecných obchodných podmienok poskytnutia úveru), čo predstavuje 91,25 % ročne. Takýto vysoký úrok v spotrebiteľských vzťahoch nemožno označiť inak ako za úrok úžernický a takto uplatnený nárok nemôže požívať právnu ochranu. Pritom podľa pôvodného znenia ZoSÚ v znení účinnom do 31.12.2007, kedy právna úprava ešte umožňovala splnenie záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy zmenkou alebo šekom, mal v takomto prípade veriteľ záväzku vyplývajúceho zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere povinnosť počínať si tak, aby boli zachované všetky práva spotrebiteľa, ktoré vyplývajú zo zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru. Spoločnosť POHOTOVOSTĚ tým, že v čase, kedy už bolo možné v vystaviť zmenku len na zabezpečenie záväzku vyplývajúceho zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere (zabezpečovaciu zmenku), túto zmenku indosovala bez prevodu samotnej pohľadávky, ktorú zabezpečovala, cielene konala tak, aby žalovanej jej práva, vyplývajúce z predmetnej zmluvy o spotrebiteľskom úvere zmarila alebo aspoň ich uplatňovanie (obranu) výrazne sťažila.

Ak právna norma dovoľuje určité chovanie a iná za predpokladu, že je zneužívané, ho zakazuje, takéto chovanie nie je výkonom práva, ale protiprávnym úkonom. Výkonu práva, ktorý je jeho zneužitím tak

súdy nemôžu poskytnúť ochranu, pretože by to bolo v rozpore s ust. § 3 Občianskeho zákonníka a najmä s čl. 36 Listiny (Nález Ústavného súdu ČR IV. ÚS 457/10 zo dňa 18.07.2013).

V podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky ide o rozpor s § 3 Občianskeho zákonníka a čl. 46 ods. 1 Ústavy SR.

Aj napriek tomu, že žalovaná zostala v rámci tohto konania úplne nečinnou, súd skúmal vyššie uvedené skutočnosti, nakoľko už v súvislosti s údajmi získanými v rámci prevedenej lustrácie, získal informácie, ktoré preukazujú, že predmetná zmenka mala charakter zabezpečovacej zmenky zo spotrebiteľského vzťahu, v ktorom ako spotrebiteľ vystupovala žalovaná. Práve v súvislosti s povinnosťou súdu poskytnúť ochranu spotrebiteľovi ako slabšej strane vyplývajúcej z noriem spotrebiteľského práva vykladaných v súlade s komunitárnym právom, bolo povinnosťou súdu aj pri nečinnosti žalovanej, poskytnúť jej ochranu. Je potrebné poukázať, že ochrana spotrebiteľa sa postupom času stále zvyrazňuje a prehĺbuje stanovením aj toho, čo súd musí skúmať v spotrebiteľských vzťahoch aj bez návrhu, čo možno demonštrovať napr. aj poukazom na § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. v znení zákona č. 102/2014 Z. z. účinného do 01.05.2014.

Niet logického dôvodu, prečo by sa spotrebiteľom mala poskytovať ex offo právna ochrana pri spotrebiteľských pohľadávkach, avšak ako náhle sa takejto pohľadávke dostane zhmotnenia v podobe zmenky, mal by byť z tejto ochrany vylúčený vzhľadom na prísnu formálnosť zmenkového a šekového zákona, ktorý sa stal súčasťou nášho právneho poriadku v dodnes nezmenenej podobe niekoľko desaťročí predtým ako sa vyvinulo do dnešnej podoby spotrebiteľské právo. Pritom normy spotrebiteľského práva, napr. už v cit. ustanovení § 4 ods. 6 ZoSÚ (ktoré ustanovenie je nepochybne novšie ako právna norma rovnakej právnej sily - zákon č. 191/1950 Sb. a teda aj ako jeho § 17), regulujú možnosť používania zmeniek v spotrebiteľských vzťahoch a postupom vývoja oproti stavu existujúcemu v čase vystavenia predmetnej zmenky, kedy pripúšťali možnosť vystavenia len zabezpečovacej zmenky (a ešte predtým podľa znenia ZoSÚ účinného do 31.12.2007 ako to už bolo uvedené vyššie dokonca bolo možné použiť spotrebiteľom na splnenie záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere zmenku alebo šek s tým, že veriteľ si musí počínať tak, aby boli zachované všetky práva spotrebiteľa, ktoré vyplývajú zo zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru a ak túto povinnosť veriteľ poruší, zodpovedá za škodu týmto spôsobenú - § 4 ods. 7 a 8 ZoSÚ), v súčasnosti (od 02.04.2010) už zakazujú zabezpečenie spotrebiteľského úveru zmenkou alebo šekom. Na základe uvedených skutočností je preto v prípade ako je tento, kedy zmenka bola vystavená práve v súvislosti so zabezpečením záväzku zo spotrebiteľského úveru, bez ohľadu, či o tejto skutočnosti žalobca vedel alebo nie, potrebné aplikovať pri strete zákonných ustanovení zákona zmenkového a šekového s ustanoveniami ZoSÚ, špeciálne ustanovenie § 4 ods. 6 ZoSÚ, v rozpore s ktorým bola daná zabezpečovacia zmenka vyplnená a použitá (ak zmenku vyplnenú veriteľom v rozpore s § 4 ods. 6 ZoSÚ veriteľ podľa výslovného znenia daného ustanovenia nesmie prijať a je povinný ju dlžníkovi kedykoľvek na požiadanie vydať, o to viac takúto zmenku nemôže indosovať). Súd pritom s ohľadom na vyššie naznačené personálne prepojenie, a to kto bol pôvodným majiteľom zmenky (vdďaka aj množstvu súdnych sporov a mediálnej prezentácii činnosti spoločnosti POHOTOVOSTĚ zrejme najznámejší subjekt poskytujúci úvery nebankovým spôsobom), v kontexte aj s tým, že otázku používania a vyplňovania zmeniek v spotrebiteľských vzťahoch regulujú a aj v čase vystavenia, následného vyplnenia a ešte neskoršieho indosovania predmetnej zmenky regulovali (aj) normy zamerané na ochranu spotrebiteľa, je presvedčený, že žalobca vedel, resp. minimálne mal a mohol vedieť pri zachovaní aspoň základnej miery opatrnosti, že pri nadobúdaní zmenky od jej pôvodného majiteľa konal na škodu žalovanej ako dlžníčky a keďže s vysokou mierou pravdepodobnosti môže ísť práve o zabezpečovaciu zmenku zabezpečujúcou nároky veriteľa zo spotrebiteľského úveru, mohol a mal si túto skutočnosť preveriť.

S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti (neplatnosť zmenky, zánik záväzku, ktorý zmenka zabezpečovala a ktorý v danom prípade bol dokonca preplatený, potom súd žalobu v celom rozsahu zamietol, nepovažujúc za potrebné odstraňovať rozpor ohľadne výšky zmenkovej sumy tak ako táto vyplýva z predloženej zmenky oproti údajom uvádzaným v žalobe a upresňovania žalobou uplatneného nároku ohľadne uplatneného zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne pokiaľ ide o vymedzenie nároku v časti „čo predstavuje sumu 20,11 eura, čo predstavuje sumu 19,82 eura, čo predstavuje sumu 7,31

eura a čo predstavuje sumu 12,67 eura“ a 6 %-ného úroku zo zmenkovej sumy pokiaľ ide o vymedzenie nároku v časti „čo predstavuje sumu 1,33 eura, čo predstavuje sumu 1,31 eura, čo predstavuje sumu 0,48 eura a čo predstavuje sumu 0,83 eura“.

O trovách konania súd rozhodol tak, že žalovanej, ktorej by inak ako plne úspešnému účastníkovi prináležal nárok na náhradu vzniknutých trov podľa § 142 ods. 1 O. s. p., právo na ich náhradu nepriznal, pretože žalovaná si žiadne trovy neuplatnila a z obsahu spisu ani nevyplýva, že by žalovanej v súvislosti s týmto konaním vznikli nejaké náklady.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Dolný Kubín (§ 201, § 204 ods. 1 O. s. p. v spojení s čl. 17 nariadenia).

V odvolaní sa musí okrem všeobecných náležitostí podania stanovených v § 42 ods. 3 O. s. p. (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, jeho datovania a podpísania) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 ods. 1 O. s. p.).

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstoí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 O. s. p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie (§ 205 ods. 3 O. s. p.).